

Къайгырыу

Ветеранланы жокълау огурулу төреге айланганды

Уллу Хорламы байрамы алында КъМР-ни Парламентини депутаты Улуу Ата журт урушуну ветеранлары жокълап, алагда хурмет этгенлерин билдиредиле. Бу аруу төрени андан ары бардыра, Парламентини спикери **Татьяна Егорова** бир неча ветеранда къонакъда болганды. Аланы арасында **Юркова** да бардыла – **Анатолий Григорьевич** бла **Александра Васильевна**.

Юйорню башчысы урушка 18 жылы толганды кеси ырызлыгы бла кетгенди, атысы бла бирге куулук этгенди. Ол кергизген батырлыгы ючюн Ата журт урушун орденини 1-чи даражасы, «За отвагу» майдал, Геройи Жуков аты майдал эм башка саугыла бла белгиленгенди.

Александра Васильевна уа фашист лагерини жесириди. Ветеранланы алгыштай, Татьяна Борисовна ала Ата журтка соймеклини юлгоско болгандарын чертеди. Шендуюго телюню атындан сизге бу Улуу Хорлам, сизни ырахматлыгыгыз ючюн жокъок ырызлыгымы айтама, – дегенди эмда алагда саулуку, узакъ өмюр тежегенди.

Юркова да спикерге жашауларыны, къайгыларыны юслеринден айтхандыла. Татьяна Борисовна жарсыулары бар эселе, аланы тамамларгва болушурга сөз бергенди. «Колубуздан келгени эгерге хазырбыз», дегенди ол эмда уллу сөзлериге чакырганды.

Анатолий Григорьевич а Татьяна Егоровнага аланы излемлерине дайым да къайгыртыганы, юйлерине су тартырга себеплик этгени ючюн ырызлыгынын билдиргенди. Бу конледе спикер энтта ветеран **Нина Герасименко**га да барганды къонакъга. Анга да кемилликени тамамларгва болушук этилгенди.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

АКЦИЯ

«Хорламы диктантын» школчула, студентле, улмайганла да жазгандыла

Сыйлы къонакъланы институту ректору-ну орунбасары **Эфендияны Фуад** къатышхан жерлешперибизни юсонден ханарлаган жангы документни эм сурат керюмю бла шагърей этгенди. Ызы бла ала диктант жазарга келгенге бла тобешгендиле.

– Быллай акцияны магъанасы бек уллу, – дегенди Татьяна Егорова. – Нек дегенди Улуу Ата журт урушда Хорламы бизни аталарыбыз бла апталарыбыз келтиргенлерине ишеклик тудурурга, тарых шартланы

Мен да фронтчуну къызыма. Атам Улуу Ата журт урушуну биринчи конюнден ахырында дери сөрмешгенди. Аны кеп сауларыны ханарлаган жангы документни эм сурат керюмю бла шагърей этгенди. Ол фронтчулагы биз этерик журметди. Бу тарых кезуобюно юсонден не къадап кен адам билсе, ол къадап игиди.

Акцияны «Единая Россия» политика партия, «Россейн тарых биригую», «Россейн аскер-тарых обществосу» эмда «Волонтеры Победы» битеурессей жамаут къымылдаула курагандыла.

Тюнене «Хорламы диктанты» деген битеурессей акция бардырылганды. Анга бизни республика да тири къатышханды. Аны жазарга ырызлыкъларын школчула, студентле, пенсиончыла да билдиргендиле. Ол юч вузда - КъМКСУ-да, СКГИИ-де – өтгенди.

Икусустволаны Шимал-Кавказ къырал институтунда бу ишге байрамгана къарагандыла. Окую юйге кирген жерде уруш жылланы макамлары эшитилгендиле. Аскер кийимле кийген волонтер къызла бла жашла келгенге жарык тобеш, аудиториялагы ашыргандыла. Ол юч Улуу Ата журт урушуну Пресиденти **Татьяна Егорова** бла аны орунбасары **Жанатайлы Салим** да жокълагандыла.

терсине бурурга къорешгенге бардыла. Аны себепли бюгюнлюкде тозлюкко тохашурды бек керекди.

Бизни бюгюнлюк жарык конюнобоз ючюн кеп юйорлене жашлары 1941-1945 жыллада кыялы къазауатлада жокълагандыла.

ХОПАЛЛАНЫ Марият.

Хазырланыу

Эмюрлюкню оту жанып турурча

Улуу Ата журт урушда Хорламы байрамыны алында «Газпром газораспределение Нальчик» компанияны специалистлери «Эмюрлюк от» мемориал комплексины тазалап, хар нелерин да тап этил бошагандыла. Бу ишни ала «Газпром межрегионга» ООО-ну «Священный долг. Вечная память» деген акциясыны чеклеринде тамамлагандыла, деп билдиргендиле компанияны пресс-службасындан.

«Эмюрлюк отну мемориалларын газ бла ышангылы жалчытыуга биз не заманда да энчи магъана беремиз. Байрам конледе уа специалистлерибиз Улуу Хорламы белгисине бютон сакъ болдыла», – дегенди компанияны толтуруучу башчысы Залим Вороков. Бизни республикада быллай комплексени асламысы газ бла озган эмюрню 80-чи жылларында жалчытынып тебиргендиле. Биринчи Эмюрлюк отну Прохладнада Эгерюнюн скверинде жандырган эдиле. Эм бийкеде (2125 м.) орналганга уа Тер-Кюлдагы (2125 м.) комплек саналды. Ол 2016 жылда ачылганды. Анда бар ишлени компания хакъсыз этгенди.

Алиса ТАРИМ,

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

БИЛДИРИУ

Гюлле салыу, автопробег, концертле

Элбрус району таматасы Залиханланы Къаншаубитини башчылыгында Улуу Хорламы 74-жыллыгыно хозырлануу эм бардыруу жаны бла къуруу комитетини жыйынуу болганды.

Районда хурунчу ишлени асламы Тирморузда бардырылгандыла белгиленгенди. Алай бла **9 майда эртелюкнде 9 сагъатда Эгерюню майданында** «Елносюз покк» жыйылдыкды. Алайда **10 сагъатда митинг болукуду** эмда Улуу Ата журт урушда мамырлык ючюн жолларын берген жигитлени эсертмесиине голле салынырдыкдыла. Анга району эм шахарны администрацияларыны келечилери, урунуучу ветеранлары, уруш жылларында тылда ишленге, жамаут келидикдиле.

ДОСААФ-ны районда белююню келечилери алайдан районда аскер максатулукну жерлерине отлонирдыкдыла. Автопробегте къатышхан эскерчилени эсертмелерине голле салдыкдыла. Бу кезуде уа майданда Элбрус району чыгармачылык коллективлерини къатышулары бла концерт бардырылдыкды. Алайда байрамга келгенге аскер кукна да ишлериди.

18 сагъат 45 минутта Эгерюню майданында «Шушус минут туруу» битеурессей акцияны ролниг кыргозтолюкюда. Улуу Ата журт урушуну кезуобюно кыралыбызны жалчысызлыгы ючюн жолларын бергенине хурметине **60 секунд** хар не да шумуз болукуду. **19 сагъатда уа «Хорламы жырларын деген байрам концерт** бошолордыкды. Битеу къуачын ишле **21 сагъатда салот бла бошолдыкдыла.**

Улуу Хорламга аталган митинге, концертле району битеу эллеринде да бардырылгандыла.

Россей Федерацияны халкъ мюлкюню ишин тынгылы бардырылкы онуючу кадрланы хазырлануу тийишлисича къуруу жаны бла регион комиссияны къауумун къабыл керюнюно эмда Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну 2007 жылда 6 июльда чыгарылган 166-ПП номерли бегимине торлюниле кийриуню юсонден

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну БЕГИМИ

2019 жыл 22 апрель Нальчик ш. №63-ПП
Къабарты-Малкъар Республиканы Правительство Бегимге бу къошакъланы къабыл керюрге: «Россей Федерацияны халкъ мюлкюню ишин тынгылы бардырылкы онуючу кадрланы хазырлануу тийишлисича къуруу жаны бла регион комиссияны къауумун»

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Пресиденти МВСУКЛАНЫ А. Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну 2019 жылда 22 апрельде чыгарылган 63-ПП номерли бегимине къабыл керюлгенди

Россей Федерацияны халкъ мюлкюню ишин тынгылы бардырылкы онуючу кадрланы хазырлануу тийишлисича къуруу жаны бла регион комиссияны КЪАУУМУ

Керевов М.А. – Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствосуну Пресиденти (биринчи орунбасары (Регион комиссияны таматасы))
Рахайланы Б.М. – Къабарты-Малкъар Республиканы экономиканы айнытуу министри (регион комиссияны таматасыны орунбасары)
Апшев З.Б. – Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Экономика, инвестицияла эмда предпринимательство жаны бла комитетини пресиденти (ырызлыгына кер)
Афасюев Ю.С. – Къабарты-Малкъар Республикада Предпринимательнени эркинликтерин къоруула жаны бла уполномоченый (ырызлыгына кер)
Ахохов Т.Б. – Нальчик шахар округну жерлери администрациясыны башчысы (ырызлыгына кер)
Ажубеков Ш.А. – Къабарты-Малкъар Республиканы промышленность эмда сатыу-алуу министри
Белецкая О.В. – Къабарты-Малкъар Республиканы экономиканы айнытуу министри

орунбасары – Къабарты-Малкъар Республиканы Экономиканы айнытуу министрствосуну гиче эм орталык бизнесини айнытуу жаны бла департаментини башчысы (Регион комиссияны жууалы секретары)
Емузов А.С. – Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны Администрациясыны къырал службаны бла кадрланы ишлери жаны бла управленийсыны таматасы
Кауфов А.Ж. – Къабарты-Малкъар Республиканы саулуку сакълау министрини орунбасары
Кумахов М.Л. – Къабарты-Малкъар Республиканы культура министри
Лисуны Е.А. – Къабарты-Малкъар Республиканы финанса министрини къуллугун толтурган
Хажуев В.Ш. – Иш берюучюлени «Къабарты-Малкъар Республиканы Промышленликтерини бла предпринимательнени союзу» регион биригуюню башчысы (ырызлыгына кер)
Шонтукова И.В. – Къабарты-Малкъар Республиканы жарыкландыруу, илму эмда жаш телюню ишлери жаны бла министрини орунбасары

Семинар

Бир бирге сынамыларын айтхандыла

Кеп болмай Бахсандагы агропромышленный бизнес-инибурунда терк алынган терк бахчаланы юсю бла халкъла аралы семинар болганды. Анга Россейден, Италиядан эм Белгиладан юзюге жууук адам къатышханды.

Тюбешуину ача, Бахсан районну администрациясыны башчысы **Артур Балкызов** терк алынган терк бахчала республикада биринчи мында орнатылгандарын эсертгенди, муниципалитетде моглени эмда инфраструктура объектини саны эсе барганында болукуду, бюгюнлюкде белюм бютон иги акъланырча онгла да къурагандарын чертегенди.

КъМР-ни Эл мюлк министрини орунбасары **Махраил Шетов** а республикада терк бахчалылык къуруу ведомство къаллай болукуду талдыргъаны юсонден ханарлаганды. Сора сөз Европада питомникледе къаллай амалла хайырлангандарыны, суътарыну, фитосанитарни контролну, излемлеге келиширча терекчиликге ёсдюруну, сенсацияны, семитгичлени хайырланууну эмда тирликин сакълау юсонден да барганды.

Ахырында жыйылууга къатышханла «Сады Бахсана» моглде, терекчиликге бетон чыныла жарашдырған «Базис. Ру» биригуде, битимле сакъланган пластик орунла чыгарган «Строймашада», буздан сакълаган аула хазырлаган «Бетантеде» да болгандыла. Белгилисича, бу районда быллай семинарла терк-терк бардырылганды. Анга къатышхана алагда алапат къонакъ-байлык этилгени эмда ишчи программаны да байлыгын белгилейдиле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

ПРОЕКТЕ

Жолланы тапландырырга – энчи эс

Былт «Электрон бюджет» къырал информация системаны хайыры бла РФ-ни Транспорт министрствосу Къабарты-Малкъарда эки регион проектне тамамлау жаны бла келишим этгенди. Сөз мында «Жол сет» эм «Жол мюлкюню айнытууну битеу система амаллары» дегенени юсонден барады. Бый бириччи проектне тамамлауға бизни республикага ахча жиберилиди.

Бу проектеде керюмюдолеге жетер ючюн шендую конкурс жумушла бардырыла турадыла. Аны бла бирге алгаракълада къабыл этилген къырал контрактны чеклеринде, быллай жаз башанда жолланы (битеу да 25,5 километрге) чыракъла бла жарытуу ишле башлангандыла.

Энтта да бир проект а («Жоллада жуорюню къоркъуусулугу») шендую сюзюдеди.

Сейрлерин болган ведомстволаны юсю бла окомларын билдиргенлеринден сора ол Къабарты-Малкъар Республиканы проект офисине жибериле, республиканы Башчысында Стратегия айнуу эмда миллет проектле жаны бла советни президиумна кергозтолюкюда.

Федерал жол мюлк Агентауны материалларына кер.

Эсепте

Республиканы энергетиклери – алчылары санында

Шимал Кавказны регионла аралык сет компаниясыны («МРСК СК») Къабарты-Малкъарда белюню – «Каббалкердо» - аны эм ахшы ишленген белюмлеринден бирине саналгъанлай турады. Аны юсонден алгаракъда бардырылган корпоратив конкурсу эселерини чыгаргандардан сора айтхандыла, деп билдиргендиле компаниядан.

Бу проектеде керюмюдолеге жетер ючюн шендую конкурс жумушла бардырыла турадыла. Аны бла бирге алгаракълада къабыл этилген къырал контрактны чеклеринде, быллай жаз башанда жолланы (битеу да 25,5 километрге) чыракъла бла жарытуу ишле башлангандыла.

Энтта да бир проект а («Жоллада жуорюню къоркъуусулугу») шендую сюзюдеди.

Кабзек Кокос бла тобешуунде да айтхандыла эди. «Къабарты-Малкъарны электросет комплексини хали саулай СКФО-да эм игилден бирди. Сөзюсөз, бу жетишиме жер-жерли власть органла бла ахшы байламлыкъла къураганды, регионну Башчысыны болушугу да иги себеплик этгендиле. Биз а, кеси жаныбыздан, электросет мюлкюню андан ары айныта барырга таукелибиз», деп белгиленгенди Павел Ливинский.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Кенгеш

Тюшюндюрюю ушакъла хайыр келтирмезге ушайдыла

Республиканы шахарларына бла элперини санитар болумларын тинтну жаны бла ведомстволар аралы комиссияны кезиуле жыйылыу болганды. Анга КМР-ни инфраструктура эм цыфралы айну министрини орунбасары – жашуу журтла коммунал молак департаментини таматасы **Джамбулат Гасташев**, башха министрстволаны бла болганыны юсюнден а министрствону тегеректе кыду ретни сакълау эм табийгъатха заран салмай хайырлануу жаны бла департаментини башчысы **Цийкъанлы Марат** билдиргенди. «Быйылны биринчи кварталында хал башха заманладан аламатды деп мактаналыкъ тойлоубуз. Багуш жыйылган жерле анда-санда

риледи, алай бир кесекден алайлада жангы тебеле кыралдыла. – Бу жумуш «Экология» миллет программаны проектинге кышулса тап болуук сунабыз. Андан сора да, кыалган-кыуланганы жангыдан жарашдыруу экономикага да хайыр келтирилди, ишчи жерле кыраура да себеп болуукду, дегенди Цийкъан улу.

Докладчы Малка, Эски Черек, Заоково, Псыгансу, Лячинкыя, Исламай, Кишпек эм Дугубей эгилде тазалыкъ артыкъ эспен-мегенин чертгенди. Нальчикде Александрова тийерлеринде, Нартадан, Хасанины «Нартула» жеринде, Заоковода, Исламай эм Бахсан шахарда суу жагъалага артыкъда бек кирленди. Кенжеде, Ак-Сууда, Вольный Аулуда да санитар болуу ити жанын артыкъ бек торлемгендеги денди. «Кел кылати юйлени барбарындан орнатылган контейнерле заманды кытарылмайдыла, ала кеслери да ушагысуудула», – деп кышканды докладчы.

Ол Прохладныйде бир-бир орамлада эрттен жыйылып турган тебеле болганын, Бахсан шахарда, хар замандача, Прохладный-Азау автомобиль жолу жанында кеп кир-кичлик жыйылганын да айтханды. «Администрация аны ючюн бир неча керне административе жуулакъ тартылганды. Болса да шахарны башчылары андан хыйсап этмегенди, министрствого тарыгуулай дыйм келгенлей турадыла», – дегенди. Башха муниципал кыраулары юслеринден а докладда

ведомстволаны келечилери, муниципал районлары бла элперини башчылары. Юсюнюн башлай, КМР-ни табийгъат байлыкъла эмда экология министрши **Шауаланы Илияс** жаз башчы келгени бла республиканы жеринде андамда кыралган багуш тебеле ивбазе бектен терурунганлары эсертти, аланы кезерино терк кылыга алырга кереклисин чертгенди. Олени, шахарланы оюнуларындан мындан ары ол иш кыты суруллыкъ дегенди. Министр жамауадан да кеп зат кыалганын айтты, Хасанины колго келтиргенди. «Анда жашаганыла, жыйылып, орамланы, кызырланы да тазалаганды. Ол ахши юлюнюн башхала да алсапа бек иги болуук эди», – деп кышканды. Санитар тазалыкъ не халда

ДЛАХЛАТЛАНЫ Марзият.

Кермюч

Женевада бизни университетни илму ишине - бийик багъа

Кеп болмай Швейцарияны Женева шахарында дуняда эм уллу INVENTIONS GENEVA деген халкъла аралы кермюч болганды. Анга 42 кырал кытышхандыла. Мында суулай да 825 экспонат кергюзюлгенди, ол санда Къабарты-Малкыяр кырал университетини келечилери хазырлаган иш да. КМРКМР-ну келечилери «Суперконструкцияны» – полимер и композиция материалы с высокым наполнением угле-стекловолокнами» деген ишлери ючюн Роспатентни юмюш майдалы бла дипломуна тийишли болгандыла.

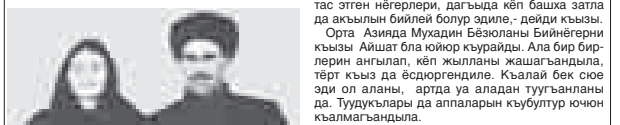

Ол шарт былай проектини магъаналыгын, коммерция жаны бла кыйматлыгын эм халкъла аралы даражалыгын да ачыклайды. Быйыл кермючге кыраурагъа тыш кыралладан 30 мингге жууук адам келгенди. Аланы салпарында алимле, промышленникле, предпринимательле, кырал таматала эм башхала

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

ФРОНТУЛА Киевни азатлаганды, Сталинград ючюн кыты сармешгенди

Биз хар эрттен сайын чууак юнюн жарыктылыгына кыуанабыз. Тегерекде голле чагъадыла, терекле жашилленеди, чыпкъыла жарыялдыла. Жыйыны, ариду, ырахатлыды... Таз да алай ючлени биринде жерле тогуз жыл мындан алгъа Асанланы Жамурзаны жашы Мухадинни аскерге алады. Бир жылдан а уллу Ата журт уруш башланды. Атасы уа жашы кыай

Жуковну майдаланы эмда кеп башха белгилеге тийишли болганды. – Уруш жылланы юсюнден бир хабар айтсанг а деп тилесек, олсагъат хали торлени кыайр эди. Саз айтмай, тынгылау басып, башан энише бошай, иги кесек турур эди. Алай сагъатларында аны бетине кырагъан кыйын болганды. Баям, кызауатда керген ачылык, тас этген негерлери, дагыда кеп башха затла да акылын бийлей болур эдиле» – дейди кызы.

Орта Азияда Мухадин Безоланы Бийнегери кызы Айтшайла кыйр кырады. Ала бир бирлерин аныгып, кеп жылланы жашаганды, терт кыз да ёсдоргенди. Кылай бек сие эди ол аланы, арта уа аладан туугъанланы да. Туудуклары да алпарын кыууптур ючюн кыламагандыла.

Огурулу адамны элде да намысы бийик юрогенди. Жашауда уа, жарсуугъа, хар зат да сойенинча сыйдам болуп бармайды. Сёзсёз, кыйын кезиле да болгандыла. Кылай термиле эди ол сабилерини, туудукларыны бетрин, кёзлери керюрге, Алай эсли таулу киши кёсюзюк этмегенди бир заманда да, игилеге ийанганын да кыймагандыла.

Аныча ата, аппа бала ким да ёхтемленерик эди. Аны жуууклары баш ахлары да бек сыйлы кергенди. Ол Уллу Хорламны 62 жылганды бир ай кылып, 2007 жылда дунюсан алышканды. Байрам юн а Мухадинге не заманда да уллу кыуанч эди. Кызылары, аладан туугъанла да аны алгышлай келсе, ол аланы кесине кыты кысып кыуангандыла.

Жыл сайын 9 Майда сабилери туугъан журтларына жыйылып, аталарын эсгереди. Он-бешжыллык Мисираланы Лейла уа аптасын юсюнден хабар жазганды: «Аныча бизни эркинлигибизни кыруулагандыла, зулумдуккыда кыуагъандыла, биз ала келтирген Хорламга кертич болурга борчулбуз. Аппам бла ёхтемленеме, аны аллында баш урмам».

СУРАТДА: Асанланы Мухадин кой бийчеси Айтшай бла.

ОЛАПАНЫ Марзият.

Фронда болдурган жигитлиги ючюн Асан улу Ата журт урушуну биринчи даражалы орденине,

ХАЗЫРЛАНЫ

Мемориалда - жангы шартла эм суратла, документла, адырла

Долниксде Репрессияга тюшгенлени мемориалында ишленгени бу юнюнде кыстау кезилериди. Ала Уллу Ата журт урушда Хорламны 74-жылгына хазырландыла. 1941-1945 жыллада кыралыбызны фашист аскерден кыруулар ючюн жанларын-кыяларын аймай кызауат этген жерлешлерибизни юслеринден жангы шартла, суратла, документле жыйшыдыра турдыла. Кепте аталарыны, апталарыны башха жууукларыны пьсомоларын, саугаларын, башха затларын да кеслери келтирди. Уллу Хорламга жораланган экспозиция мемориалны экинчи этажында иги кесек жерни алыпкъды. Анга деп очонок кенг кызга таскъандыла. Аланы хар биринде да урушдан кыаймай кыалган, андан сора жыллада ауушкан эмда бу юнюнде да арабызда жашап турган жерлешлерибизни суратлары

жигитликлери эм батырыклары ючюн алган орденлери бла майдаллары, энци документлери салынып турдыла. Аладан сора да, аскерчилени энци кийимлери, уруш жылдан берик сакланган кыашык, чёмон, кружка дегенча затлары музейге келгенлени сейрсиридирилди. Былай торлю кермюч бу жолга дери кыралмаганды. Мемориалны директору Теммоланы Фаризат билдиргенге

кыайтып экинчи, ючюнчи керне келгенди», – дегенди ол. Директор айтханга керне, мемориалга тарых магъаналы шартла жыйшыдыры муратда жаш аялмеде да таркыж келени. Дагыча ол газетни юсю бала жамауатха бир тилегин билдиргери сойгенди. «Уллу Ата журт урушха кыатышхан фронтчуланы пьсомолары, суратлары, документлери, майдаллары неда аланы юслеринден жазылган хатпарла, материалла бир неча бизге угъай, ёсеп келген тейленге керуип.

Ююнюнде тууп, сиз аланы сакълаптыкъ тойлоосуз, бизде уа спецнализация ишлейди, ала осан халгъа келген затпаны келериндеги, буурук турмура этеркидиле. Бир адамны бир затты тас болуук тойлоуду», – дегенди.

ХОЛАПАНЫ Марзият.

МИТИНГ

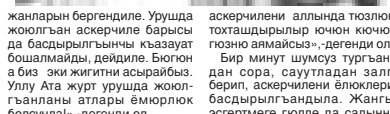
Ётгюр аскерчилеге ахыр сый бергендиле

Бахсан районну Атажукюню элинде бу жерлени фашистенде кыруулаган жигитлени эсертмелерини тийресинде, «910» бийликде, Уллу Ата журт урушда жоюлган эки аскерчини жангыдан басдыргандыла. Анга аталган жыйылыгъа Уллу Ата журт урушуну ветераны **Иван Кобилкин**, КМР-ни

Климченко, излеу отрядланы КМР-де башчысы **Андрей Попов**, КМР-ни урушчу, урушуну ветеранларыны советини таматасы **Мухамед Шихабов**, аскер ёбюмлене келечилери, кадетле, юнармиячыла, жамауат да кытышхандыла. Митингни ача, Бахсан районну башчысы **Артур Балкюзов** «910» бийликке ючюн сармеш

Башчысыны Администрацияны ил политика жаны бла управленийыны таматасы **Артём Кайаев**, «Россейини излеу кызылдууру» Шымак-Кавказ округда координация советини келечиси **Андрей**

жанларын бергендиле. Урушда жоюлган аскерчиле барысы да басдырылгыны кызауат бошаламайды, дейдиле. Бююн а биз эки жигитни асырабыз. Уллу Ата журт урушда жоюлганыны атлары ёмюрюк болсунла!», – дегенди ол. Артём Кайаев а бу иш шёдогу тейю мамырыкны сакълаган таматаланы баш ургъанларыны белгиси болганын айтханды. «Бизни мамыр жашауубуз ючюн ол кызауатда жанларын бергенлени алпын да тозюнюн белгисиди бююнго жумуш. Республиканы оюнуларыны атырындан излеу отрядлагъа ырызлыкчы айттырга сюеме. Сиз совет

аскерчилени алпында тозюк тохташдырылы ючюн ючюнюню аймаксыз», – дегенди ол. Бир минут шумсуз тургандан сора, сауутладан залл берип, аскерчилени бюкюри белги болуук аладыла. Жангы эсертмеге голле да салынгандыла. Ызы бла районну школарыны окуучулары, Атажукюню элини кадет школуну курсантлары, артистле да концерт жашауубуз ючюн ол кызауатда жанларын бергенлени алпында Уллу Хорламны 74-жылгынына кёкге 74 шар ийгенди.

Арина КИЛЯРОВА. Бахсан районну администрацияны пресс-службасы.

Юешу

Тыш кыраллы туристле да тири кыатышып

Бу юнюнде Росгвардияны кыуукчулары Азауда эмда «Мир» станцияда «Георгий лента» акцияны кырап, тыш кыраллы эм россияли туристле Уллу Хорламны белгисин олушгенди. Ол кезиуде таулада спортну экстремальнни торлюлеринден Red Fox Elbrus Race 2019 эришле бардырыла эдиле.

– Бу жумушун Минги тауну тийресинде иш этип кыраганбыз. Мында 1942-1943 жыллада кыялы сармешле баргандыла. Кавказ таулары кыялагъа ёрле жаны бла сынаулары ахырда болмагъан совет аскерчи кыруулагандыла. Ала баргъан жолда уа бююнлюкде спортчула кеслери кючлерин сыйнадыла», – дегенди Росгвардияны Управленийыны пресс-службасыны таматасы Ольга Исеева.

Акцягъа уа россияли, тыш кыраллы туристле да сююп кытышхандыла. Испаниядан, Бразилиядан, Беларусьдан, Къазахстандан келген кыо-

наккъа Георгий тасманы керюкюлерине таскъанды. Рашде Жанебрюдан келген жаш Филипп а. Россияны тарыш тингенни айтты, эки тасма берилерин тилегенди. «Георгий лента» акция 2005 жылда башланганды. Андан бери озган заманы ичинде ол Уллу Хорламны, кыраллары фашистни уагыдыла магъанасыны белгиси болганды.

Росгвардияны КМР-де Управленийыны пресс-службасы.

«Адамны адамлыгын этген иши билдирет», — Ишлеменг тишлемиз деген, дагында былаг ушаган, урууну кыйматын ачыклаган кеп нарз сөз жорюйдү халкыда. Аланы өмөрлук сынау жаратханы бамды. Жамауат кычан да

рылуаны ары элтип сюегенди. Адам башындан бирер гектар бергенди. Иш а кыйын — хар бир бирер сегиз сантиметрден бишер зыгыт коюп, аланы аякландырырга, андан сора дайым хансандан тазаларга керек эди. Таулу тиширүла, амал излеп, машиналаны эски

жигер кызыны кыгагытлары артка кайтхандыла көгюнчөлөгө республиканы таматалары Моосквандан ол аты тилерге кыоркынгандыла. Сора башы келп, кечгинлик бытши, уялып, Ханифадан аны жетишимлерин орус негери Тамарага жазып, ол сыйлы аты анга бер-

жетип, тойгенди. Чычхаландан, канатындандыла кыоркынгандыла ол толоде кыалган мирзедунго, ишчилеге уа эс талдырырга унамагыт аныдыл. Ол кылауур, будайларын сыйырып, буксурган этгенсиз деп, кыолондарына кыолларын сугуп, жаш кызычкылан элтерин чимдип, кыара кесуе этгенди.

Жылпа, адамга, кыадарла Урунууда жигерликни юлгысю

урунганга сый, намыс болурча, отда кызыдырып, сыйдампап, резин тобукулыкка этгенди. Аны таза ниетилигине жигерлигинден да бек сейр этген председател анга кеси саурга кырагандыла — ол заманда жорюен сыйлы кыумачдан жыйрыктыкты, «Красная Москва» духла салын, сора жегил жау-лукчук.

селе көлоно тиеркимди болурча, отда кызыдырып, сыйдампап, резин тобукулыкка этгенди. Аны таза ниетилигине жигерлигинден да бек сейр этген председател анга кеси саурга кырагандыла — ол заманда жорюен сыйлы кыумачдан жыйрыктыкты, «Красная Москва» духла салын, сора жегил жау-лукчук.

Ханифа бахасына келип, аналары да биргелерине, ючюно да жиулай турганларын көрөп, ишни дурусун билгенде, картошу бл кыолунда тутуп турган челегин да жерге салырга унутуп, кылауурун узындан кыуулганды. Аны кычырып тохтатып, атыны жогениндан тутуп, жерге тошюрюп, челеги бл жетдиргенде, ол жерге аугданы. «Эксюзлени жилятхан, намысларын сындырган а ма былай болады!» — деп, аямай тойгенди. Жетип айырмасала, баам, иш андан да осалга кетерик болур эди.

Кылауур юч кюн жаттып, төртюнчю кюн милтигяга кыагыт жазма деп, Ханифадан тарыгып, правленгө келгенди. Иш кылап болганын билгенде, фронт чү тамата аны кесин олтуртханды. Ма аллай тюлюкно, кырызууну сыйген адам болганды Чеченланы Магометни кызы Ханифа.

Мен халпарын айтырты тиширү — Ул башланы Ханифа, Чеченланы Магометни кызы, аллай махтаулу инсанларбыздан бириди. Алгызаракыла да «Заман» газетке аны юсюенден кысыа билдирди чыкыганды. Элласи Гупюпюланы Мариям сөлөшип, аны юсюенден толурлак жазарыбызны тилегенди, биз билмеген кеп шарт да кыошханды. Ол айтханга көре, Чеченланы Наушну бл Магометни ююрюо Кызырганы Ош областында Ворошиловка элге тошгенди. Ол район арада «Гигант» колхоз болганды.

Чархларындан, жумушак болурча, отда кызыдырып, сыйдампап, резин тобукулыкка этгенди. Аны таза ниетилигине жигерлигинден да бек сейр этген председател анга кеси саурга кырагандыла — ол заманда жорюен сыйлы кыумачдан жыйрыктыкты, «Красная Москва» духла салын, сора жегил жау-лукчук.

Ол саугаланы халпарларын эшитип, келле келип көргөндө. Бирлери: «Не аман болду санга героину бермегенлери!» — деп жарыгында, Ханифа: «Хо да, героилукчу юрүп турганды. Кюз артында бахчаларын кызыла кеслери кыоллары бл кызыргандыла. Тирлики да анга деп бөлюнчөг колхоз машиналагыа жюкпел, бал туз заводха кеслери өтдоргөндө.

Кылауур юч кюн жаттып, төртюнчю кюн милтигяга кыагыт жазма деп, Ханифадан тарыгып, правленгө келгенди. Иш кылап болганын билгенде, фронт чү тамата аны кесин олтуртханды. Ма аллай тюлюкно, кырызууну сыйген адам болганды Чеченланы Магометни кызы Ханифа.

СЕБЕПЛИК

Ариулукчу сезерге эм көрюрге юйретедиле

Арт кезиуде Интернетни амалы бла школчула, аланы усталары да торлю-торлю конкурсларга, оршинууларга, проекттерге кыатышчырга онг тапханлары белгилди. Ол затланы себепликтери бл кеслерини хунерлерин ачыклайдыла эм айнытадыла. Педагогла уа былай мадарла эм алгса сымналарын байкыландырырга болушуктудыла.

онглры барды. Араны кырагыла уа аны саулай да кырагыла бири беруюне себеплик этерине ийканандыла. Дагында суратлау дисциплиналадан окутханаларга ары кеслерини публикацияларын кийирге эркилик берилди. Оршинууларга, көрмочлөгө кыатышхана, методика материалларын басмалагандыла уа дипломала, грамотала, сертификатла бл да белгиленди.

«Компас» бардырган битеуросек конкурса Янойеги иши музыка школуну суратлау искусство бөлүмюне жорюген сабийле да талай замандан бери кыатышып, кеслерини хунерлерин ачыклайдыла. Аланы бийик категорияга устаз Мотгаланы Карина юйретеди. Сөз ючюн, озган жылда жашчыкыла бл кыачыкыла анда «Голлени патчалгыгы», «Жангы жыл жог кырамын», «Мени кенг кырамын», «Кышны суукулугу сезиле эди...» дегенча темаланы бөлүмлеринде ишлеп, алтаулан даражалы дипломага бл саугалангандыла.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

«Компас Центр» деген бериу порталда суратлау искусство эм кыолдан усталык бл юрөшгөн сабийлеге бл усталарга тутхулулук эту мурат бл ачылганды. Ол ара 2014 жылдан бери ишлеп, кырал эм халкыла аралы даражалда сагынгылган хунерленд дистанциялык конкурсла бардырады. Чыгармачылык оршинууени кыраганды а Оксана Бешенчевады. Алагча кыатышханау ишлерин созген жорюни кылаууна белгилли педагога киреди.

Эсе тутуу Сен кыууанчы, жыры эдинг Малкварны

Май айы келсе, Мишаны, халк аны сыйлоп, эркепти алай атаганды, атасы Зекерия Смоленск деп бирге жарык муздактык жоктойды бизни. Аны канатлы мактык апары, жылпашырып, адамланы сойени, улпу кыулукчулагыа, сабанчылагыа, малчылагыа да бирча аруу сөз табычуу эсте тошеди.

Малквар халкыны биринчи профессионал композитору, КМР-ни искусстволарыны сыйлы кыулукчусу Жетеланы Зекерияны жашы Мустафир майны биринчи кюнонде тууганды, ауушхан а бир кюн алга этгенди.

Оккуп бошгандай, Мустафирни Кыбарты Малквар телевиденияга журналисттерини кыулугуна аладыла. Ол анда сау кыаркык жыл ишлегенди, дуниясы алышханы. Анга берилген, бир кюн жетемген алтмыш жылы ичинде этген иши бла аруу ыз кыойганды композитор. мурзакане не торлю жарында да фахмурун көргөзгөндө. 1976 жылда аны Россияни Композиторларыны союзун алгандыла. 1990 жылда уа «КМР-ни искусстволарыны сыйлы кыулукчусу» деген ата тийишли көргөндө.

Мустафир ахлулары бл.

Мустафир «Талауга чакырама», «Жылы жауун» (сөз. Мокшаланы М.), «Көчө» (сөз. Мамаляны С.), «Кыайса, билдир кесин!» (сөз. Улакяны А.), «Жашлык», «Керти болурму, билмейме» (сөз. Сарбашаны З.), «Анам, мени сакылама», «Тауна сарнаганды» (сөз. Бошашаны М.), «Соймеклини сакыла», «Тилеим, айлып этме», «Сени келерин!» (сөз. Кыулианы Х.), «Айтсанг да» (сөз. Кеңерусланы Б.), «Гитараны сок» (сөз. Мукуланы С.), «Кыарачай» (сөз. Батчаланы М.), «Соймеклини алыс» (сөз. Маммеланы И.), д.б. жырданы, романсланы, балладаланы, «Тау элде», «Кериуан» пьесаланы, увертураланы да авторду.

Мустафир ахлулары бл.

Фирни уа иги таны эдим. Ол дуниясы жарык болушук, жокыламай озмагытханды.

Шуусуп, ол 1959 жылда

Нальчикде музыка училищени джиржөр бөлүмюне кирип, анда окуганды. Жырыла жазып да анда башталганды. Болсада чыгармачылык жолу кыачынасы болмаганды.

Игиликни эсте сакыла

Жетте улпу ахшыларын билген Рахаланы Исмайилы сагнаганды. «Ол мөлөк кибик чыккыган эди мени алдыма бир кылапкыра кюнонде, да эт эсгергенди. Художестволу советке келгенден бир кылауу мени жазгына болмачы салтаула табып, кыанталары кесген эдиле. Ол кюн мен Исмайылга жолукмаман, не болуштугун билген кыыйнды...»

«Чегем» чухурланы таунамакыр балетте музыканы да ол жазганды. Алада ата журтубууна азат эди, эртенликке бир таудан кыарганын, ингриликке башха тауу кызарта бакхан юно жарыгы, бийикден келген шорка суулары аузалары, чыгыр шырбырау эткен оумкарыгы, умуттарыгы да жашайдыла.

Мустафир кеси да төрт сабийни атасы эди. Кичиси Заурбек да музыкалы жолу тутуп барды. Алпак жетишпелли ээсин. Аны милдет айырмакы көргөн, эсти, фахмулу атасына ушагыны кыуандырады.

КЕРТИЛАНЫ Сакинат.

Школ жашау

Огыры Бахсандан ючтөр кычырым өргөк баргылай. Кызыген деген эски элбизге желеринде алау коним бетине орналыды. Көгетге, жемишге, башха битимлеге да бай жер. Аны ары жаны уа Губасантыды.

Алгырган Арггы Губасанты, Төбөн Губасанты деп гиче элге болгандыла. Ала сорюкно кезиуде чачылгандыла. Адамала Алгыракыда анда болуп, малквар тилден дересе да тынгылап, Фатимат Заурбековчюла ушак этгенди. Ол билдиргенде, алгын жылда жыйырма, жыйырма юч сабий жыйылган классла бар эдиле. Кырал торленген кезиуде, мында жашагандан көплери көчөп кетип, сабийле азайгандыла. Энди бироз кыошула башаганды, шенду 70 сабий болдыла.

Не жаны бла да иги айнытыргыа итине

Кыатхандан сора да, ала жангыртый тургандыла. Сөксеничи жылында алгында уа, ол тийреде физика лаборатория ачылгандан сора, эл кыларды. Алай атына Нейтриню атады.

Усталыла, окуучуула да дересе кал салып хазырланганлары көрюнюу тура эди. Аны кезиуде таулу жашчыкыла, кызычыкыла, орус тилли сабийле да малкварча аруу өшлөшп, назмула окугандыла. Ол бизге бек иги көрюнгенин жашырмай айткык.

Андан сора да, ала жангыртый тургандыла. Сөксеничи жылында алгында уа, ол тийреде физика лаборатория ачылгандан сора, эл кыларды. Алай атына Нейтриню атады.

Бирде былай дерсе билетоклада да бардырылдыла. Анда бир жерли авторланы кеп чыгармалары барды, келгенге ала бла да шагырей боладыла. Ол а, сөзюсүз, маш телюно китап окургыа эс бурууда улпу себепликчи, анда сейрлик музей Мада ишлейди. Ол да сап отуону алды. Анда бурунгуда хайырланган агач адырдандан башлап, таулу жыйрыкылагыа, жаулукулагыа дери кеп сейр зат барды. Нарат агачдан ишленген кылаууна уа, таулу тиширүла тикген эки жанылыгыранчаларга, аллары ачылган жыйрыкылагыа, бичилген сейрлик кийизлеге кыаргыа усталда да төрк-төр келе турдыла.

Ол кыыймталаны юсюрюети жаны бла экинчи Жапупланы Зайнаф тынгылы халпарлаганды бизге. Ол гичке классланы окуучуларын, сабий сагды ишленген кылаууна жашчыкылауу да бери төрк-төр кептире туруучуу. Аллай дересе келген кылаууны эсперинде көпте дери кыалыкыларына уа не сөз.

Бирде былай дерсе билетоклада да бардырылдыла. Анда бир жерли авторланы кеп чыгармалары барды, келгенге ала бла да шагырей боладыла. Ол а, сөзюсүз, маш телюно китап окургыа эс бурууда улпу себепликчи, анда сейрлик музей Мада ишлейди. Ол да сап отуону алды. Анда бурунгуда хайырланган агач адырдандан башлап, таулу жыйрыкылагыа, жаулукулагыа дери кеп сейр зат барды. Нарат агачдан ишленген кылаууна уа, таулу тиширүла тикген эки жанылыгыранчаларга, аллары ачылган жыйрыкылагыа, бичилген сейрлик кийизлеге кыаргыа усталда да төрк-төр келе турдыла.

«Менда журтлагыа кыкылып, асламыс кеп кылып койледи. Алада туулуладан, орусулудан сора да, бизиле, дагыстаныла, кыабартыла, кызычыкыла, кызычыкыла сурат ишчеге юйрөнүп, хунерлерин айнытыр ючюн кыолундан келгенге аймады. Ала уа мындан арысында да, эргип кылып, бютон талпыны юрөшө, жетишимли да бола, кеслерини, миллетчилик атларын айтдырыла деп ушанбасыз.

Бирде былай дерсе билетоклада да бардырылдыла. Анда бир жерли авторланы кеп чыгармалары барды, келгенге ала бла да шагырей боладыла. Ол а, сөзюсүз, маш телюно китап окургыа эс бурууда улпу себепликчи, анда сейрлик музей Мада ишлейди. Ол да сап отуону алды. Анда бурунгуда хайырланган агач адырдандан башлап, таулу жыйрыкылагыа, жаулукулагыа дери кеп сейр зат барды. Нарат агачдан ишленген кылаууна уа, таулу тиширүла тикген эки жанылыгыранчаларга, аллары ачылган жыйрыкылагыа, бичилген сейрлик кийизлеге кыаргыа усталда да төрк-төр келе турдыла.

Бирде былай дерсе билетоклада да бардырылдыла. Анда бир жерли авторланы кеп чыгармалары барды, келгенге ала бла да шагырей боладыла. Ол а, сөзюсүз, маш телюно китап окургыа эс бурууда улпу себепликчи, анда сейрлик музей Мада ишлейди. Ол да сап отуону алды. Анда бурунгуда хайырланган агач адырдандан башлап, таулу жыйрыкылагыа, жаулукулагыа дери кеп сейр зат барды. Нарат агачдан ишленген кылаууна уа, таулу тиширүла тикген эки жанылыгыранчаларга, аллары ачылган жыйрыкылагыа, бичилген сейрлик кийизлеге кыаргыа усталда да төрк-төр келе турдыла.

Ма алай, сабийлеге билчир бере, аруу кылыгыгына да юйрете бардырады иш би бюногюлөгө Нейтриню экил школ коллективни. Мындан арысында да алай болуп деп ушанбасыз.

ОСМАНЛАНЫ Хайсы.

МОКШАЛАННЫ Зукура.

Конкурс

Эришиуле не зат көргюзтдюле?

Налычкин 7-чи номерли мектебинде окуучулары араларында малкыар адабияттан «Акыллы жан» деген конкурс бардырылганды. Аны шахарны билим берүү департаментини малкыар тил бла литература бөлүмү башда айтылган школду себеплиги бла кыраганды. Ага 5-10 классада окугубан 80-ден аслам жаш бла кыз кытышкандыла.

Муталипни да кышханбыз. Алай бла школуну жазуучуларыбызны, постерибизди чыгармаларын, сулай билгенлеринден халарыбыз болуккыду», - дегенди департаментни бөлүмюно таматасы Афшакыялы Мариам.

Конкурсантла кыска заманы ичинде белгилли литераторларыбыз жашуу эм чыгармачылык жолла-

рына пост, «Заман» газетни маданият бөлүмюно редактору Мусукаланы Сакинат, КМР-ни Журналисттерини союзуну председателини куулугун толтурган Шауаланы Разият, пост, бард, архитектор Сарбашланы Азор, Янкойну мектебинде малкыар тилден бла адабияттан устаз Атабийланы Джамил багза бергендила.

Окуучулары хорламга итинуулуклери улуу эди. Соруланы иги кесегине жуулла бермеген хазна команда болмаганды. Алай бла жюрини эсеплерине кере, биринчи жерге 20-чы номерли школду жууучулары чыккыгандыла, 9-чу номерли мектепни келечилери экинчи болгандыла, ююнчо жер а 2-чи номерли лицейге жетгенди.

Жюрини кыаууму сабийлеге киталпаны көп окугуба кереклисин эсегерткендила, дагыда республикалы «Заман» газетте, «Минги-Тай» эмда «Нюр» журналдада жазуучуларыбызны, постерибизни жашуу эмда чыгармачылык жолларыны юсеринден жазыла-жазыла турганын, анда нарт сөлзени табарга, сөзберте да жууула излерге болугун айтхандыла.

- Мен 20-чы номерли школда окуйма. Устазыбыз Сотталаны Лила Боташеванды. Ол бизни кюн сайн да дерсини кезиунде, андан тышын да да жазуучуларыбыз бла шайгырылгендири, аланы чыгармаларын окугуду. Аны хайырындан биз былай конкурслага тири кытышыучубуз. Бюгон биринчи жерге тийишли болганыбызда да да аны кынынын улууду деп тауул айтырга болуккыбуз, - дегенди 8-чи классы окуучусу Теграланы Алина.

Бу жолгун эришиу закый Казимге, жазуучу Толгурланы Зейтунга, Зумакчуланы Танзилгага, постле Мокьаланы Магомтеме бла жоралайнгандыла. «Ала башдан сайланган гандыла - былай аланы юбилей жылларында. Алагы КМР-ни Жазуучуларыны союзуну правленийни председателини Белпайланы

рыны юсюнден билдириуле жазарга, элберлеге жууула берирге, китапны, халарны атын табарга, нарт сөлзени тюз жазарга, поэмадан, назмудан юзюкюлеге кере авторну таңырга, сөзберлене толтуруга керек болгандыла. Битеу ол ишлеге алагы онушар неша бешир минут берилгенди. Аланы жуууула-

Кыскакыбайла да алауу школларына келгенди эркидирмей тургандыла: жырлагандыла, назмула айтхандыла.

ХОПАЛАНЫ Марзият.
Суратланы автор алганды.

Тюбешу

Сөлешуу - милициячыланы таукелликлерини юсюнден

Улуу Хорламны аллында КМР-де МВД-ны наркотиклеге кыажу управленисында Афганстанда уруш эмда Ич ишле органданы ветеранлары

органланы 1920 жылда кыралган кезуиден бюгоннге деритарыхыны юсюнден кыска билдиргенди. Ол Улуу Ата журту урушун жылларында респу-

ич ишле органданы союзуну президиумуну келечиси Залимгери Шогомов да сөлешгенди. Ол а 2000 жылдада Кавказда терроризмге кыажу операциялага кыатышканды, Дагыстанда Карамачи эм Чабанмахи элени бандитледен кыоруулаганды. Жигитлиги ючюн ол Мужество орден бла эки кере саугуаланганды. Ол Улуу Ата журту урушка кыатышхан жерлешкенде эрибизни юсеринден киталпаны авторду - Урушуну кыатышкыларыны юсеринден кеслерини эсгерулерин ардан кыазуатны ветеранлары милицияны отставкадагы майору Баслан Белимгогов, Руслан Тамазов эм Харитон Локов да айтхандыла.

ны советини келечилери бла тюбешу бардырылганды. Ич ишле органданы ветераны Алёна Чернова республикада право нызамны саклауучу

бликаны милициячыларыны кызауата кыатышкыларыны юсюнден шартлагы энци эс бурганды.

Тюбешуно ахырында кыоакыла наркотипчинылары сорууларына жууулла бергендила.

ТИКАЛАНЫ Фатима
Хазырганды.

Кюрешу

Мурат - миллет маданиятыбызны саклау

Алгаракда Учккенде «Жемчужина Кавказа» комплекседе «Асира» миллет кийимле хазырлаган ара жыл сайн бардырылуучу халкыла аралы «Горянка - 2019» конкурсу кыраганды. Аны мурагы-алан маданияты саклау эм кыайтарында, миллетибизни адет-тересине, тарыхына, адабиятына сейрини эсдорюаду.

Алгаракда Учккенде «Жемчужина Кавказа» комплекседе «Асира» миллет кийимле хазырлаган ара жыл сайн бардырылуучу халкыла аралы «Горянка - 2019» конкурсу кыраганды. Аны мурагы-алан маданияты саклау эм кыайтарында, миллетибизни адет-тересине, тарыхына, адабиятына сейрини эсдорюаду.

ызы бла кызыла назмулары шатык окугуба керек болгандыла. Аланы хар бири миллет аш да жазыргандыла. Багы бичгенле азыкылары кылай жарашдырылгандыларына, аланы татыуларына, татымлылыкларына кыарагандыла. Артада иришгенле теспегендила, жырлагандыла. Сөзсөз, ала барысы да кел салгы хазырлангандылары билгендила, аны ючюн жюри хар бирине да фахмуларына, кыайсы номинацияда айрмала болгандыларына кел дипломла бла саууга бергенди.

Быллай биринчи эришиу 1989 жылда - 30 жыл мындан алга болган эди. Анга кыатышкан кызыланы ариулыкларына-субайлыкларына угай, кыарачай-малкыар тили кылай билгенлерине, адет-терени тутханларына, намыс эте билгенлерине бичилгенди багы. Былай а конкурсуха 18 жыллары толган эм андан абадан кызыла келгендила, ала төрт болгандыла - Халпаланы Талифа, Хубийланы Медина, Апполайны Радита, Аджиланы Аида. Кызыла ариу миллет жыйрыкыла болганы кыуандырганды. Жюриге

уа КМР-ни сыйлы устазы Акбайланы Халимат, Кыарачай телевиденин таматасы Джанкёвланы Медина, КМР-де Мечиланы Кязим атлы маданият фонду директору Аппайланы Париса, дизайнер-модельерлери битеу кырал союзуну келечиси Халпаланы Зарема, КМР-ни халкы билим беруюно сыйлы ишчиси Бостанланы Зубайда киргендила.

Кызыла бек алга ала миллет адет-терени кылай билгенлери ачыклаган соорула берилгендила. Хар эли да кый сооуу башта дегендила, былайда бир кесек даулашы кезиуле чыккыгандыла. Аны себепли «Кыайсынга жуз атлам» тарых эм культура эсгермелени саклауучу миллетлик этген фонду председатели Тегууланы Хадис жыйылганла хант кыангады, кыурманлык этни кылай салынганны, таматасы, тиширууга берилген намысны юсюнден да аныгылау халда билдириуле этгенди.

КУЛЧАЛАНЫ Зульфия.

ФОРУМ

Чынтты патриотланы эсдорюуну аламан амалы

Жыл сайн «Биз Россияни патриотларыбыз» деген форум, төрге айлынып, жигит атны жюроттен шахарада бардырылды. Эндиге дери анга кыатышханла Новороссийскада, Налычкинде, Туапседе болгандыла. Былай жюздөн аслам студент бла школду Иркутскдан, Кыарбаты-Малкыардан, Самарадан, Алтадан, Бахчисарайдан эмда Севастопольдан сегиз кыауум жангыдан Кырымда, Севастополуну кырал университетини майданында тюбешгендила.

Сагарынылган халкыла аралы Фестиваль Улуу Хорламны ююнче, Севастопольну бла Кырымны немис-фашист ууулачуудан азатлангандыларыны 75-жыллыкларына аталып, анга кадет школаны, вузланы келечилери кыатышкандыла. Слёт РФ-ни Саутланган ючюлерины запасадагы офицерлери биригулерини «Мегалир» миллет ассоциациясына таматасы, запасадагы полковник Атайланы Жаушарбекни башламчылыкы бла кыраганды. Аны хурметли кыонакчылары уа Россияни Жигитлери В.Шарпатов бла А.Корольков эмда экинчи номерли кадет школуну - интернатны директору Эристууланы Абдурахман болгандыла.

гори» мемориал комплексе, «35-я береговая батарея» музейге, кыонакбай шахарны кырал университетине баргандыла. Ядерли энергия эм промышленчесте миллет бийик окуу юйде уа излем проекте кыорулангандыла, тюрило-тюрило темалыга жораланган «төгерек столла» кыуурагандыла. Жыр, ГТО, башка спорт эришууле, айтыхлык инсанла бла жолугуула да озгандыла.

аланы билим берую-экскурсия программа саклаганды. Делегацияланы таматаларына окуу-методика семинар, жаш телюно патриот ниетде юйретуюно мааначылы проблемалары бла байламлы «төгерек стол» да кыуурагандыла.

экинчи, жыр эришууде эмда тизгин бла бир сатырда барыуда уа ююнчоно жерленге тийишли болгандыла. Андан сора да, кеслерине жангы шуйкыла тапкандыла.

Беллигенбизча, жаш телью тюбешууде сегиз команда кыатышканды. Бабутен дегид кадет школуну кыауумна башчылыкы уа аны окуучу-юйретуу жаны бла завучу Кыайгы-ырмазланы Лидия этгенди. Аны программасы бай, сейир да болганды. Биринчи кюн арбы келгенле бир бирлери бла танышып, форум байрам халда ачылганды. Экинчи кюн а - Штурм Салуун-

а кюнде уа кыонакыла кыуурулу, адиктеура эки дизайн колледж бла шагырелленгендила. Патриот жырланы конкурсуна, митингиле, полевая кунянга кыатышып, шахарны миниаторула эмда зоология паркларында, Ханский дворецинде да болганды. Ингирде уа - дискотека.

Командаланы арасында эм жаш кыауум Бабутенден барганла болгандыла. Алай эсе да, ала (Альберт Коцев - капитан, Молпаланы Мухаммат, Жерештиланы Адмир, Кантепир Дюхов, Мурат Колков, Каха Жириков, Рамазан Кабалов, Самараны эмда Севастополуну кырал университетинини, Бахчисарайны - тенгиз, Алтаны МЧК колледжлерины кюлюк кыауумлары бла эрише, бир бирлерин аныгыла, команда энчиликлерин көргозтүп, иги кесек саууга да алганды.

Севастопольга жолуучулары шашланы эсеринде келге дери кыаллыкды. Нек дегенде быллай тюбешууле өсүп келген телюно патриот ниетде юйретууге бютюн жол ачып, себеплик боладыла. Аланы тууган журтларына сюимекчиликтерин кючлөп, аны аллында жууулаптыкыны сөзөгөре тюшондоредиле, Слётка кыыйын салганлагы, бегирекда Жаушарбек Далхатовичге, аллай маганалы жумушуну кыуураганы, жаш телюно юйретууге кесини юлюшюн кыоакыны ючюн биз да ыразылыкыбызны билдиребиз.

АТТОЛАНЫ Халимат,
орус тилден бла литературадан устаз.

Бокс

Черкескден - жети майдал бла

Кыарачай халкыны Жангыры ююнчоно аталып, Черкеск шахарда боксдан бешинчи район арылы эришиу болганды. Анга Шимал Кавказны регионлардан бла Ставрополь крайдан спортчула кыатышкандыла.

Аны жерле ючюн Эльбурс району боксчулары да сермешгендила, ала эки «алтын, юч ююмош бла эки доммак

майдал кытыкандыла. Кеслерини ауурук кыауумларында эм кючюле Голлояланы Сейпуллах бла Сотталаны Альберт болгандыла. Экинчи жерлени Журтубайланы Рустам бла Бичекуланы Тенгиз, ююнчоно жерлени Непеланы Кимал бла Сулейман, Сотталаны Альберт алгандыла. Альберт дагыда эм иги техникасы ючюн энци саууга-аланганды. Бичекуланы Тенгиз Эльбурс район олимпиада резервли спорт школунда тренер Гергюкьяланы Ахмада юйренеди. Кыайлган боксчула «Эльбурс» спорт школада тренер Балаланы Ильясда жоруу этедила.

Анатолы ТАЛАЕВ,
СУРАТДА: хорлаган боксчула тренерлери бла.

УЧРЕДИТЕЛЪЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЯ:
ТЕКУШАНЫ Хауа
(баш редактору оубунасары)
ЖАНУРАЗАЛЫ Нажабат
(баш редактору оубунасары),
ТОКЪИЛУАНЫ Борис
(жууулы секретары),
МОКЪАЛАНЫ Зуура,
МУСКУЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЫ:
Редактору приемный - 42-63-01,
42-36-21, 40-44-82.
Жууулы секретары - 42-66-85.
Секретарь - 40-93-62, Кюрректора - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕ.НОМЕРИ:
Политика эм право - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Культура - 42-66-76.
Социал ишле - 42-75-82, 40-59-18.
Кюрректора, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучуула бла байламчылыкда жюрютуу эм жазылуу - 42-37-94.
Энци корреспондент - 42-68-72.
Операторда - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагыт жюротмейди.
Кыыз жазымагыла рещениа этилемей эи ала артка кыайгармайдыла.

Газетте басылган материалга аныгылан оюмла редакцияны оюму бла кыайгыт болуккыла. Ала ала аныгылан хар зат ючюн Россия Федерацияны Басманы юсюнден законна тыншиллекке материаланы авторлары кеслери жууууууладыла.

Редакция авторлардан 400 габт тизгинден (машинка бла жазылган 5-6 бет) кетипи алмайды.

Газет Басманы эм асламыча информацияны эркинликпен кыуурууду жаны бла Кыарбаты-Малкыар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрда регистрация этигенди.

Регистрация номер - ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагы «КМР-Медиа» ГКУ-ну компьютер службабы хазыр этгенди.

Газет «Тетрафр» ООУ-ну типографиясында басылганды. Налык шахар, Ленин атлы проспект, 33

Газетини исперичи тапшыруу ючюн КМР-ни почта сыймасы федерациялай Управленисы жуууууулады.

Телефонда: 76-01-21

Газетини розничага салгу ючюн КМР-ни «Ресчега» акционер обществосу жуууууулады.

Телефон: 42-69-34

Газет ийиккагы юч кере чыгыды - теурге, орта, шабат кюндөс.

Номерге графикте кере 20.00 сагытта кыол салындаы. 20.00 сагытта кыол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЛА:
Мусукаланы Сакинат - декурный редактор; Кучуканы Сафият, Кетегенчаны Зульфия - жууулы секретары оубунасары; Тегууланы Валентина - (1, 2-чи бет), Зезаланы Лида - (3-чу бет), Баллаланы Феруза - (4-чу бет) - корректора.

Тиражы 1415 экз. Заказ № 394
Багысыла 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДЕТЕЛЫН АДРЕСИ:

36000, Налык шахар, Ленин атлы проспект, 5

электрон почта:
elbor_50@mail.ru